

05

Socialnämnden

INFORMATION OM SOCIALFÖRVALTNINGENS ARBETE MED ENSAMKOMMANDE FLYKTINGBARN

Förslag till beslut

Med utgångspunkt från rapporten till Inspektionen för vård och omsorg anmäla påtaglig risk för ett allvarligt missförhållande enligt socialtjänstlagen 14 kap 7 §.

Sammanfattning

Som är väl känt har Eskilstuna kommun under hösten mottagit ett stort antal ensamkommande flyktingbarn. Förvaltningen har gjort allt som har stått i sin makt för att klara av uppdraget att ta emot det stora antalet barn. De ekonomiska resurserna finns men möjlighet att anställa och inskola personal för att möta de nya behoven inte har kunnat tillgodoses. Vilket bland annat innebär att reglerna i socialtjänstlagen vad gäller utredning av familjehem, tid för att genomföra barnavårdsutredningar och omprövning (uppföljning) av placerade barn inte har kunnat efterlevas.

Det också många barn som ännu inte fått någon god man för ensamkommande barn utsedd.

Några av de åtgärder som vidtagits:

- Flera nya HVB hem för ensamkommande har öppnats och ytterligare hem kommer att öppnas under 2016
- Personal rekryteras och anställs löpande både vad avser utredande socialsekreterare och personal till HVB-hemmen
- Arbetet med mottagande av ensamkommande barn är nu ett särskilt område där rekrytering av områdeschef med mera pågår.

Mottagning av ensamkommande i Sverige under 2016

Under 2015 har över 35 000 ensamkommande barn kommit till Sverige.

Situationen för många kommuner är ansträngd. I december tillsände IVO en skrivelse till socialdepartementet där det bland annat sägs:

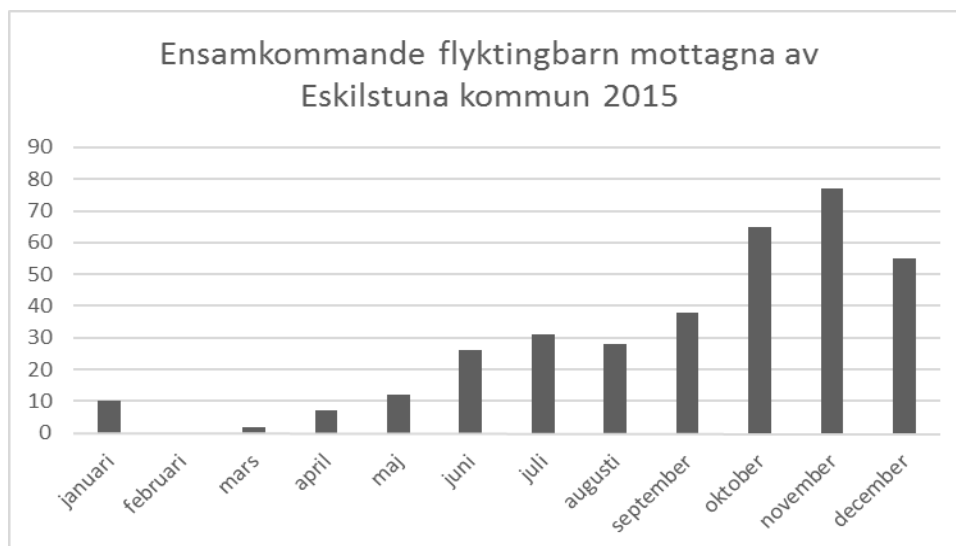
”I flertalet av de nu aktuella anmälningarna signalerar kommunerna att de på grund av den kraftiga ökningen av antalet ensamkommande barn inte har förutsättningar att klara av sitt uppdrag. Eller annorlunda uttryckt, kommunerna anger att de i varierande grad har svårigheter att uppfylla lagens krav på kvalitet, säkerhet och rättssäkerhet för de barn som placeras på hem för vård eller boende (HVB) eller i familjehem...

Givet det aktuella läget har vi dock valt att också anpassa vår hantering av lex Sarah-anmälningarna till det faktum att de är av en ny art. Vi kommer i beslut att meddela berörda kommunerna att:

- vi är medvetna om att de krav som nu i den extraordinära situationen ställs på socialnämnder/motsvarande i landet innebär stora påfrestningar,*
- vi förutsätter att socialnämnden/motsvarande utifrån sitt ansvar analyserar och bedömer situationen och planerar för att kunna tillgodose nödvändiga behov samt att kommunen hanterar detta på en kommunövergripande nivå,*
- vi med utgångspunkt från bland annat de inkomna lex Sarah-anmälningarna fortlöpande kommer att rapportera till regeringen om situationen kring de ensamkommande barnen och de konsekvenser som detta får i landets kommuner både för denna målgrupp och för andra målgrupper inom övriga verksamheter. ”*

Mottagning av ensamkommande i Eskilstuna under 2016

Under 2015 har Eskilstuna mottagit 351 barn. Första halvåret var det 57 barn och andra halvåret var det 294 barn.

Nya HVB- hem för ensamkommande flyktingbarn har öppnats och kommer inom kort att öppnas:

Nyöppnade	Platser	Personal
A	6	6
B	30	15
C	12	7
D tillfälligt	40	20
Öppnas inom kort	Platser	Personal
E	24	11
F	80	30
G	22	15
H	22	15
Summa	236	119

Ensamkommande barn som placerats: (tom 6 jan 2016)

- I familjehem har 104 barn placerats.
- 107 har barn placerats i nätverkshem (Hem där barnet har någon relation, exempelvis släkt eller vänner till barnets familj och när det gäller nyanlända ensamkommande barn anvisas ofta barnet direkt till hemmet och meddelar socialtjänsten detta).
- 10 barn i jourhem
- 137 barn i våra egna HVB hem
- 17 barn på externa HVB inkl. SIS

Sammanlagt 375 placerade barn under 2016.

Den aktuella situationen och socialtjänstlagens krav

Utredningstider

I och med att ett ensamkommande barn blir anvisat till Eskilstuna kommun ska barnets behov utredas och matchas till en lämplig placering/vård. Utredningen ska normalt göras enligt BBIC (barns behov i centrum), vilket är en omfattande och tidskrävande utredning. Vid en familjehemsplacering ska familjehemmet utredas och bedömas lämpligt för barnets behov.

Enligt lagen ska utredningen slutföras inom fyra månader. För närvarande pågår det 298 utredningar och 77 av dem har pågått längre än 4 månader.

Övervägande (uppföljning av placeringen)

När ett barn stadigvarande vistas i annat hem än vårdnadshavarens ska socialtjänsten minst var 6:e månad överväga vården och övervägandet ska då visa att vården av barnet är adekvat (hälsa, skola, barnets uppfattning, familjehemmets uppfattning, gode mans för ensamkommande uppfattning¹ etc.).

107 ensamkommande barn har varit placerade längre än sex månader och vid endast tolv av dessa har övervägande gjorts i rätt tid.

God man för ensamkommande barn

Det stora antalet ensamkommande barn som kommit till Eskilstuna under november och december har inneburit att tiden för att förordna en god man för barnen tar lång tid. Just nu handlägger överförmyndarkontoret förordnande av gode män till de barn som kom under november.

Det är fortfarande många som är intresserade av att bli god man för ensamkommande barn. Innan någon förordnas kontrolleras att personen inte finns i polisens brottsregister, inte är aktuell hos Kronofogden eller hos socialtjänsten. De som inte är aktuella hos dessa myndigheter och som bedöms ha tillräckligt goda kunskaper i svenska och om det svenska samhället erbjuds en utbildning. Utbildningen består av webbaserad del, som utarbetats av SKL, Migrationsverket, Socialstyrelsen och Länsstyrelserna, samt av 4-5 informationsträffar. Utbildningen anordnas av studieförbund (under 2016 Sensus) på uppdrag av överförmyndarnämnden. Utbildningen är obligatorisk.

¹ För ensamkommande barn saknas vårdnadshavare eller är vårdnadshavare förhindrad att ta ansvar som vårdnadshavare varför överförmyndarnämnden skall utse en God man för ensamkommande barn vilken i stor utstickning övertar vårdnadshavarens uppgifter.

Förvaltningens sammanställning av de åtgärder som vidtagits för att möta situationen

I den aktuella situationen har socialförvaltningen inte kunnat uppfylla de krav som normalt ställs när ett barn placeras. Förvaltningen har vid två tillfällen under hösten, i samband med tillsynsärende informerat Inspektionen för Vård och Omsorg om den aktuella situationen och åtgärder man vidtagit.

Några av de åtgärder som vidtagits:

- Flera nya HVB-hem för ensamkommande har öppnats och ytterligare hem kommer att öppnas under 2016
- Personal rekryteras och anställs löpande både vad avser utredande socialsekreterare och personal till HVB-hemmen
- Arbetet med mottagande av ensamkommande barn är nu ett särskilt område där rekrytering av områdeschef med mera pågår

Behov	Nuvarande situation	Aktivitet
Behov av fler socialsekreterare och teamledare	Januari 2016- 10 heltidsanställda på plats samt 2 timvikarier på heltid och 2 timvikarier ca 40 %. I februari en heltidsanställd till. En teamledare.	En rekryteringsomgång i oktober gav 5 anställningar av socialsekreterare, alla inte på plats ännu. Ny annons ute i december, just nu behov av ytterligare 5 socialsekreterare och en teamledare.
Alla barn ska ha en utsedd socialsekreterare	Mer än hälften av barnen saknar utsedd socialsekreterare, detta skapar frustration hos barnen, gode män och vårdgivare. Man söker en handläggare på samtliga öppna telefoner. Socialsekreterare har ofta svårt att vara behjälpliga eftersom det ringer i situationer när socialsekreterare ej är på plats på kontoret.	För att hantera alla inkommande telefonsamtal så har en mottagningstelefon öppnats. Varje dag bemannar två socialsekreterare en mottagningstelefon, alla socialsekreterare använder telefontid och hänvisar övrig tid till mottagningstelefon. All information som inkommer akut som indikerar att barn inte har det bra hanteras och skyddsbedöms omgående och åtgärder vidtas. Om informationen leder till att omplacering av barnet ska genomföras så tar detta en stor del av dagen eftersom platsbristen är stor.

Behov	Nuvarande situation	Aktivitet
Organisering av dagliga akuta uppdrag	Varje vardag måste ett antal barn placeras, ibland upp till 7 barn en och samma dag.	Möten två gånger om dagen med genomgång av vilka barn som ska placeras, tider och var. Antal barn som placeras dagligen är mellan 4 och 7. Två socialsekreterare är utsedda för placeringsuppdrag varje dag, men eftersom det inte alltid räcker så behöver fler socialsekreterare användas till placering. Timvikarierna används också på dessa uppdrag.
Hantera all dokumentation, både utredningar och uppföljningar av placerade barn	Ett stort antal utredningar hanteras inte alls i nuläget. De flesta överväganden kommer att bli kraftigt försenade. Ärendemängd (11 december 2015)) 396 ärenden 360 placerade barn 287 pågående utredningar	Barn med beslut om stadigvarande vård som har en fungerande vård och en god man följs inte upp alls om ingen information inkommer som indikerar att barnet behöver stöd. Utredningar genomförs med hjälp av utredningsmallar framtagna för att slimma utredningsförfarandet maximalt. Fokus är att hitta de barn som har särskilda behov. Särskilt fokus på att följa upp barn i nätverkshem. Uppdrag har lämnats ut i IFO-organisationen. Möjligheten till att utreda på övertid har erbjudits, ett fåtal utredningar har genomförts på detta sätt. För de barn som är placerade på HVB internt har en mycket avskalad utredningsmall tagits fram i samråd med juridisk sakkunnig. En vikarie på heltid har i uppdrag att genomföra dessa utredningar, totalt ca 80 utredningar.
Behov av stöd till nyanställd personal	Teamledare har svårt att hinna med alla delar i introduktion då det dagliga arbetet är akutstyrt och uppdrag hårdprioriteras.	Metodutvecklare från IFO:s utredningsenhet finns på plats ett antal gånger i veckan för stöd till nyanställda. Viva support finns också på plats i huset vid flera tillfällen i veckan.
Behov av överblick kring vilka barn som behöver omplaceras	Barn placeras utan möjlighet till att matcha placeringsform med behov. Om barnets behov matchas så ökar förutsättningarna för en långsiktigt hållbar placering	Metodutvecklare från IFO:s resursenhet har i uppdrag att hjälpa till att kartlägga vilka barn som har ett behov av omplacering och om möjligt föreslå interna omplaceringsrockader för en bättre matchning av placering.
Utreda familjehem	Familjehemssekreterarna hinner inte med att utreda nya hem. I synnerhet nätverksplaceringarna.	Rekrytering av ytterligare familjehemssekreterare. Erbjudna erfarna socialsekreterare på andra enheter att på övertid medverka i utredningar. Ta hjälp av familjebehandlare att besöka och tala med barnet och familjehemmet, vid nätverksplaceringar, för en första bedömning av barnet och hemmet.

Ola Lindgren

Framtiden?

I Migrationsverkets prognos bedöms antalet ensamkommande barn under 2016 bli något högre än 2015 (40 000). I Eskilstuna har vi de senaste veckorna kunnat se en drastisk minskning av anvisade barn.

Våra erfarenheter är att antalet ensamkommande barn minskar kraftigt under vintermånaderna för att sedan öka under sommar och höst. Huruvida de nya reglerna om ID-kontroll med mera kommer påverka, innebärande att det prognostiserade antalet blir lägre, återstår att se.

Förhoppningsvis kommer anvisade barn till Eskilstuna vara på en låg nivå de närmaste månaderna, vilket då skulle innebära att arbetet med ensamkommande barn kan stabiliseras. Samtidigt bedöms att nämnden behöver fortsätta att planera för en stor mottagning på årsbasis.

SOCIALFÖRVALTNINGEN

Mehmed Hasanbegovic
Förvaltningschef

Ola Lindgren
sakkunnig